

AZ EURÓPAI KÖZÖSSÉGEK BIZOTTSÁGA

Brüsszel, 17.02.2006
COM(2006) 81 végleges

2003/0242 (COD)

A BIZOTTSÁG VÉLEMÉNYE
az EK-Szerződés 251. cikke (2) bekezdése harmadik albekezdésének c) pontja alapján
Tanács közös álláspontjának az Európai Parlament általi, az alábbi javaslat
vonatkozásában tett módosításairól

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS RENDELETE

**a környezeti ügyekben az információhoz való hozzáférésről, a nyilvánosságnak a
döntéshozatalban történő részvételéről és az igazságszolgáltatáshoz való jog
biztosításáról szóló Aarhusi Egyezmény rendelkezéseinek az EK intézményeire és
szerveire történő alkalmazásáról**

A BIZOTTSÁG JAVASLATÁNAK MÓDOSÍTÁSÁRÓL
az EK-Szerződés 250. cikkének (2) bekezdése alapján

A BIZOTTSÁG VÉLEMÉNYE
az EK-Szerződés 251. cikke (2) bekezdése harmadik albekezdésének c) pontja alapján
Tanács közös álláspontjának az Európai Parlament általi, az alábbi javaslat
vonatkozásában tett módosításairól

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS RENDELETE

a környezeti ügyekben az információhoz való hozzáférésről, a nyilvánosságnak a
döntéshozatalban történő részvételéről és az igazságszolgáltatáshoz való jog
biztosításáról szóló Aarhusi Egyezmény rendelkezéseinek az EK intézményeire és
szerveire történő alkalmazásáról

1. BEVEZETÉS

Az EK-Szerződés 251. cikke (2) bekezdése harmadik albekezdésének c) pontja előírja, hogy a Bizottság véleményezni köteles az Európai Parlament második olvasatában tett módosítási javaslatokat. A Bizottság az alábbiakban véleményt nyilvánít a Parlament 25 módosítási javaslatáról.

2. ELŐZMÉNYEK

- A Bizottság 2003. október 24-én európai parlamenti és tanácsi rendeletről szóló javaslatot terjesztett elő a környezeti ügyekben az információhoz való hozzáférésről, a nyilvánosságnak a döntéshozatalban történő részvételéről és az igazságszolgáltatáshoz való jog biztosításáról szóló Aarhusi Egyezmény rendelkezéseinek az EK intézményeire és szerveire történő alkalmazásáról (COM(2003) 622 végleges), amely az EK-Szerződés 251. cikkében meghatározott együttdöntési eljárás keretében kerül elfogadásra.
- A javaslatról az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság 2004. április 29-én kedvező véleményt adott.
- Az Európai Parlament az első olvasatot követően 2004. március 31-én fogadta el álláspontját.
- A Tanács közös álláspontját 2005. július 18-án fogadta el.
- A Bizottság a közös álláspontról szóló közleményét 2005. augusztus 31-én fogadta el.
- Az Európai Parlament a második olvasatot követően 2006. január 18-án fogadta el álláspontját.

3. A JAVASLAT CÉLJA

A javaslat célja, hogy a környezeti ügyekben az információhoz való hozzáférésről, a nyilvánosságnak a döntéshozatalban történő részvételéről és az igazságszolgáltatáshoz való jog biztosításáról szóló Aarhusi Egyezmény – amelynek a Közösség 2005 óta részese¹ – rendelkezéseit a közösségi intézményekre és szervekre alkalmazza. Ide tartozik fő szabály szerint minden olyan közintézmény, szerv, hivatal, illetve ügynökség, amelyet a Szerződés által vagy annak alapján hoztak létre. Adott esetben a javasolt rendelet épít a már meglévő rendelkezésekre.

- A környezeti információhoz való hozzáférést (II. cím) illetően a javaslat fő célja, hogy az 1049/2001 rendeletet valamennyi közösségi intézményre és szervekre alkalmazza. További rendelkezések vonatkoznak a környezeti információ szervezésére és terjesztésére.
- A javasolt rendelet előírja a közösségi intézményeknek és szerveknek, hogy rendelkezzenek a nyilvánosság bevonásáról a „környezettel kapcsolatos tervek és programok” előkészületeibe oly módon, hogy már korai szakaszban tájékoztassák a nyilvánosságot és biztosítsanak számára lehetőséget a véleménynyilvánításra (III. cím). Ez azokra a tervekre és programokra vonatkozik, amelyek hozzájárulnak a közösségi környezeti politika célkitűzéseinek teljesítéséhez, illetve arra vélhetően jelentős hatással bírnak.
- Végezetül a javaslat lehetőséget biztosít azoknak a civil szervezeteknek, amelyek bizonyos feltételeket teljesítenek, hogy a környezeti jog vélhető megsértése esetén az érintett intézmény részéről belső felülvizsgálatot kérjenek minden „közigazgatási aktusról”(IV. cím). A Bíróság által végzett felülvizsgálatra az EK-Szerződés 230. és 232. cikkének megfelelően nyílik mód.

Tagállami szinten a környezeti információkhoz való nyilvános hozzáférésről szóló 2003/4 irányelv és a környezettel kapcsolatos egyes tervek és programok kidolgozásánál a nyilvánosság részvételéről szóló 2003/35 irányelv már alkalmazza az Aarhusi Egyezmény megfelelő rendelkezéseit. A környezeti ügyekben az igazságszolgáltatáshoz való jog biztosításáról szóló irányelvre vonatkozó, kapcsolódó javaslat elbírálása szintén folyamatban van a Tanácsnál.

4. A BIZOTTSÁG VÉLEMÉNYE AZ EURÓPAI PARLAMENT MÓDOSÍTÁSAIRÓL

4.1. A Bizottság által részben vagy egészben, illetve szellemét tekintve elfogadott módosítások

A Bizottság elfogadja a 16. módosítást. A módosítás legfeljebb 15 munkanapot határoz meg a válaszadásra, amennyiben az információ nincs valamely közösségi intézmény vagy szerv birtokában.

A Bizottság *elvileg elfogadja* az 1. módosítást, amely felveszi a „fenntartható fejlődés előmozdítását” a közösségi környezeti jog céljai közé. Tekintettel azonban arra, hogy a

¹ A Tanács 2005. február 17-i határozata a környezeti ügyekben az információhoz való hozzáférésről, a nyilvánosságnak a döntéshozatalban történő részvételéről és az igazságszolgáltatáshoz való jog biztosításáról szóló egyezménynek az Európai Közösség nevében való megkötéséről, HL L 124., 2005.5.17., 1. o.

jelenlegi megfogalmazás szorosan követi a Szerződés 174. cikkének szövegét, a Bizottság az alábbi szövegezést javasolja: „A közösségi környezeti jogszabályok célja többek között a környezet megóvása, védelme és minőségének fejlesztése, valamint az emberi egészség védelme, és ezáltal a fenntartható fejlődés célkitűzéseinek megvalósításához való hozzájárulás”.

A Bizottság részben elfogadja a 19. módosítást, ami annak utolsó bekezdését illeti. A nyilvánosságnak a környezettel kapcsolatos tervek és programok előkészítésében való részvételére vonatkozó követelményeket illető közös álláspont szövege szorosan követi az Aarhusi Egyezmény kapcsolódó rendelkezéseinek szövegét, ezért a módosítás első részét a Bizottság nem tudja elfogadni, mivel az változtat ezen a megfogalmazáson. Írásbeli konzultációk esetén az észrevételek elfogadására megállapított határidő meghosszabbítása négyről nyolc hétre elfogadható, miután megfelel a Bizottság jelenlegi konzultációs gyakorlatának. Az ülések összehívása esetében azonban szükségtelennek tűnik az előzetes értesítésre négy hét helyett nyolc hetet meghatározni, sőt ez olyan esetekben akár kontraproduktív is lehet, amikor hasznosnak tűnik további konzultációs ülést összehívni. Ezért ez a rész nem elfogadható.

A „nyilvánosság részvételének eredményeivel” kapcsolatos 20. módosítás részben és elvben elfogadható. A „politika” szó beillesztése nem elfogadható. A módosítás többi része elvben elfogadható, azokat 5. bekezdésként a közös álláspont 9. cikkéhez kell hozzáadni. A Bizottság eredeti javaslata megfelelően megjelenítette azt a kötelezettséget, amely az Aarhusi Egyezményből származik (7. cikk a 6. cikk (8) bekezdésével együtt), és amely előírja, hogy a nyilvánosság részvételének eredményét megfelelően figyelembe kell venni. Az elfogadott tervekről és programokról és az ezek mögött álló megfontolásokról való tájékoztatási kötelezettség az egyezmény 6. cikkének (9) bekezdéséből származik. A konzultációról való tájékoztatás megfelel a Bizottság rendes konzultációs eljárásainak, ezért elvben elfogadható. A szövegezésen azonban úgy kell módosítani, hogy az tükrözze az Aarhusi Egyezmény szövegét és illeszkedjen a cikk többi részéhez, a következőképpen: „A közösségi intézmények és szervek a környezettel kapcsolatos tervekről vagy programokról való döntéshozatal során megfelelően figyelembe veszik a nyilvánosság részvételének eredményeit. A (2) bekezdésben említett nyilvánosságot tájékoztatják az elfogadott tervről vagy programról, annak szövegéről, valamint az ezek alapját képező indokokról és megfontolásokról, beleértve a nyilvánosság részvételének folyamatára vonatkozó információkat is.”

A Bizottság elvben el tudja fogadni az eljárási szabályok kiigazításainak ütemezésére és az alkalmazás időpontjára vonatkozó 26. és a 27. módosítást. Elfogadja, hogy az alkalmazás időpontjára a hatálybalépéstől számított határidőt kell megállapítani, ami nem szerepel a közös álláspontban. A parlamenti módosításokban megadott határidő azonban túlságosan rövid ahhoz, hogy lehetővé tegye valamennyi közösségi intézmény és szerv igazgatási eljárásainak és szabályzatának szükséges teljes kiigazítását. Ezenkívül az eljárási szabályzat kiigazításainak hatálybalépése időpontjának (26. módosítás) meg kell egyeznie a rendelet alkalmazásának időpontjával (27. módosítás). Ezért a 26. módosítást úgy kell átfogalmazni, hogy szerepeljen benne „e rendelet alkalmazásának időpontja”, a 27. módosításnak pedig egy olyan alkalmazási időpontról kell rendelkeznie, amely figyelembe veszi az említett intézmények és szervek igazgatási eljárásainak és szabályzatainak kiigazításához szükséges gyakorlati követelményeket és eljárásokat. E követelmény teljesítéséhez a rendelet hatálybalépésének időpontjától számított mintegy tizenkét hónap tűnik reálisnak.

4.2. A Bizottság által elutasított módosítások

A Bizottság nem tudja elfogadni a 2. és a 7. módosítást, amelyek a „közösségi jog megsértésére vonatkozó eljárások állása”-ra vonatkozó információt beépítik a környezettel kapcsolatos információk meghatározásába. Hasonlóan nem tudja elfogadni a 12. módosítást, amelynek értelmében ezt az információt környezeti információként adatbázisokban és nyilvántartásokban kellene tárolni. Jóllehet például a Bizottság és a Bíróság honlapjai ténylegesen tartalmazzák információt a jogsértési eljárások keretében hozott döntésekről, ez horizontális módon, az átláthatóság biztosításának szándékával történik anélkül, hogy az ilyen információt sajátosan „környezeti információként” kezelnék. Ezen túlmenően az Aarhusi Egyezmény értelmében a „környezeti információ” meghatározása sem tartalmaz ilyen kategóriát.

Nem elfogadható továbbá a „környezettel kapcsolatos tervek és programok” meghatározását érintő 3. módosítás, mivel preambulumbekzdés keretén belül a „közösségi környezeti politika olyan prioritásaira” hivatkozna, amelyek magában a meghatározásban (2. cikk (1) bekezdés e) pont) nem szerepelnek.

Nem fogadható el ezen kívül a 4., 14. és a 15. módosítás. Ezek célja a környezeti információkhoz való hozzáférésről szóló 2003/4 irányelvben szereplő, az eltérésre vonatkozó rendelkezések alkalmazása a környezeti információhoz való hozzáférésre irányuló, közösségi intézményektől származó kérelmekre. A közös álláspont a dokumentumokhoz való nyilvános hozzáférésről szóló 1049/2001 rendeletre alapul, amelyet valamennyi közösségi intézményre és szervre kiterjeszt. Amennyiben a 2003/4 irányelvet az eltérésekre is alkalmaznánk, ezzel két, egymást részben átfedő rendszert kapnánk, ami általában a dokumentumokhoz, illetve konkrétan a környezeti információhoz való hozzáférést illeti. Az ily módon létrejövő rendszer nem lenne átlátható.

A Bizottság nem tudja elfogadni az 5. módosítást sem, illetve egyéb módosítások ehhez kapcsolódó részeit, amely a nyilvánosság részvételére vonatkozó követelményt a „politikák” előkészítésére is ki kívánja terjeszteni. Ebben a tekintetben az Aarhusi Egyezmény hagy némi mozgásteret a felek számára. A 7. cikk 4. mondata úgy fogalmaz, hogy „a szükségesnek látszó mértékben minden Fél törekszik arra, hogy lehetőséget biztosítson a nyilvánosság részvételére a környezettel kapcsolatos irányelvek kidolgozása során”. Tekintettel ezen kívül arra, hogy a „politikák” fogalmát nehéz körülírni, elképzelhetetlen egy ilyen kötelezettséget egy rendelet keretén belül, jogilag kötelező jelleggel előírni.

Szintén nem fogadható el a 8. módosítás, amely olyan tervek és programok előkészületei tekintetében is előírná a nyilvánosság bevonását, amikor ezek *finanszírozását* közösségi intézmények és szervek nyújtják. Az Aarhusi Egyezmény csak olyan esetekkel kapcsolatban említi a nyilvánosság részvételét, amikor tervek, illetve programok *előkészítését* végzik közzétartások. Az Egyezmény 6. cikke szerinti, környezeti szempontból jelentős *projektek* esetében az *engedélyezést* illető döntéseknél kötelező a nyilvánosság részvétele, míg a finanszírozási döntéseknél nem létezik ilyen követelmény. Miután az engedélyezés tagállami szinten történik, a nyilvánosság részvételét is ezen a szinten kell biztosítani. A Bizottság nem tudja elfogadni a 9. módosítást, amely eltávolítaná a „banki” tervek konkrét kizárását a "környezettel kapcsolatos tervek és programok" meghatározásából. A Bizottság elfogadta ezt a pontosítást, ami most már szerepel a közös álláspontban.

A 10. módosítás nem fogadható el. Ez a módosítás a „környezeti jog” meghatározásában az intézkedések nemzetközi szintű előmozdítása tekintetében azt a kiegészítést tenné, hogy az intézkedések céljai közé tartozik a „helyi” környezeti problémák kezelése is. A jelenlegi

meghatározás szó szerint átveszi az EK-Szerződés 174. cikke (1) bekezdésének szövegét, ami „regionális vagy világméretű” környezeti problémákat említ, ezért ezen nem indokolt változtatni.

A 11. módosítás arra vonatkozóan fogalmaz meg kötelezettséget, hogy a nyilvánosságot tájékoztatni kell valamennyi, elektronikus úton nem hozzáférhető információ helyéről és a hozzáférés módjáról. Ilyen tág és általános követelményt tartalmazó módosítás a Bizottság számára nem elfogadható. Az intézmények nyilvántartásai is tartalmaznak hivatkozásokat az elektronikus úton nem hozzáférhető dokumentumokra annak a felelős szolgálatnak a megjelölése mellett, ahol az ilyen dokumentumok beszerezhetők.

A 13. módosítás nem elfogadható, mivel arra kötelezné a közösségi intézményeket, hogy nem csak az általuk, hanem a nevükben összegyűjtött információk frissességét, pontosságát és összehasonlíthatóságát is biztosítsa. Ilyen kötelezettséget az Aarhusi Egyezmény nem tartalmaz.

A 17. módosítás nem fogadható el. Olyan új cikket vezetne be, amely lehetővé tenné azon közösségi intézményeknek és szervezeteknek, amelyek nem tartoznak a 1049/2001 rendelet hatálya alá, hogy az információs szolgáltatásért „méltányos díjat” számítsanak fel. Ez a módosítás nem indokolt, hiszen a közös álláspont 3. cikkének értelmében az 1049/2001 rendelet a környezeti információhoz való hozzájutás tekintetében – ideértve a díjakra vonatkozó rendelkezéseket is – a „közösségi intézményekre és szervekre” alkalmazandó.

A Bizottság nem tudja elfogadni a 18. módosítást sem, amelynek lényege, hogy az „emberi egészséget veszélyezteteti” szöveget kiegészítene „az életet veszélyezteteti” szöveggel, és azt javasolja, hogy a veszélyeztetésből származó ártalom „enyhítése” helyett „minimálisra csökkentése” szerepeljen. A közös álláspont szövege megfelel az Aarhusi Egyezménynek és a 2003/4/EK irányelvnek, nem nyilvánvaló, hogy miért lenne szükség eltérő szövegezésre.

A 21. módosítás célja az igazgatási aktusok belső felülvizsgálatára irányuló határidő kiterjesztése annak elfogadását követő négy hétről nyolc hétre. Ez a Bizottság számára nem elfogadható, hiszen ilyen hosszú határidővel az a kockázat járna, hogy lelassulnának az eljárási folyamatok és egy időre a jogbiztonság hiánya alakulna ki. A „négyhetes határidő” egyébiránt megfelel a környezeti ügyekben az igazságszolgáltatáshoz való jog biztosításáról szóló irányelvnek is.

A Bizottság nem tudja elfogadni továbbá a 28. és a 29. módosítást sem, amely ahhoz, hogy a civil szervezetek belső felülvizsgálatot kérhessenek, azt a további követelményt támasztaná velük szemben, hogy törvénytisztelők legyenek. Egy ilyen követelményt az érintett közösségi intézménynek, illetve szervnek nehéz leellenőriznie, és a rendelet célkitűzéseinek tükrében nem is tűnik indokoltnak. Végezetül a Bizottság nem tudja elfogadni a 23. módosítást, amelynek célja hogy a környezetvédelem előmozdítását elsődleges célként kitűző civil szervezetek mellett azok is kérhessenek igazgatási felülvizsgálatot, amelyek „előmozdítják a fenntartható fejlődést”. Ez a kritérium igen tág teret hagy az értelmezésnek, és a meghatározásnak megfelelő szervezetek kiszűrése nehézségekbe ütközhet.

5. KÖVETKEZTETÉS

Az EK-Szerződés 250. cikkének (2) bekezdése értelmében a Bizottság a fentiekben meghatározottaknak megfelelően módosítja javaslatát.